

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
23. april 2024

J nr. 2024 - 1500

Svar på KEF alm. del – spm. 350

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af d. 2. april 2024 stillet mig følgende alm. del spørgsmål 350, som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål 350

Vil ministeren kommentere på artiklen "Statens nidkære hånd strammer grebet om forsyningssektoren" på www.altinget.dk den 4. marts 2024? I besvarelsen bedes ministeren navnlig forholde sig til de tre spørgsmål, som stilles i artiklen.

Svar

Indledningsvist vil jeg gerne understrege, at forsyningsområdet spiller en vigtig rolle både for indfrielsen af vores klimamål, og for at borgere og virksomheder har sikker og stabil adgang til forsyningsydelser, som vand, varme, el og affaldshåndtering til rimelige priser. Derfor skal vi også løbende gøre op med forældede regler og bøvlede processer, så sektoren har nogle rimelige rammevilkår.

Forsyningssektoren spænder vidt og dækker bl.a. sektorer med el, gas og brint såvel som varme, affald og vand. Jens Bomann Christensens eksempler vedrører vand-, varme- og affaldsområdet. I forhold til indlæggets tre spørgsmål vil jeg derfor tage udgangspunkt i disse sektorer.

Disse forsyningsområder er kendetegnet ved såvel forbruger- og andelsejede som kommunale selskaber, samt konkurrence med private aktører i affalds- og varmesektorerne. De tre forsyningsområder er helt centrale for den almindelige dansker i hverdagen og for erhvervslivet og er desuden i vidt omfang underlagt prisregulering, som bl.a. indebærer, at der over en årrække skal være balance mellem udgifter og indtægter.

Det skaber mange og forskelligartede hensyn. Det er derfor også min opfattelse, at billedet er væsentligt mere nuanceret end den udvikling, som debatindlægget beskriver. Det vil jeg kort uddybe i det følgende.

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Spørgsmål 1: "Først og fremmest må man spørge sig selv, hvem det egentlig er, der presser på for flere og flere regler og rammer i forsyningssektoren? Tager man en snak med partierne på Christiansborg er de fleste godt klar over, at der indføres (for) mange nye regler, og at ikke alle reglerne nødvendigvis giver mening. Men hvorfor fortsætter det så? Er det ordførere, ministre, embedsværk eller nogle helt fjerde, der en sen nattetime efter lange forhandlinger lige bringer endnu en række nye regler og bøvl på bordet? Svaret blafrer lidt i vinden."

Svar:

Jeg er ikke enig i, at udviklingen kun går i retning af flere regler og mere bureaukrati. Der er en række eksempler de seneste år på, at Folketinget har vedtaget reguleringsændringer med henblik på at fjerne barrierer og uhensigtsmæssige regler.

Hvis man tager varmeområdet kan følgende eksempler fremhæves:

- Reguleringsændringer på varmeområdet foretaget med afsæt i *Klimaaftale om energi og industri mv. 2020*, som bl.a. har haft til formål at modernisere fjernvarmesektoren ved at fjerne bindinger og krav og dermed give varmebrugere og varmeproducenter et mere frit valg over egne investeringer, samt sikre at regulering ikke bremser konvertering af naturgasområder til fjernvarme.
- Med *Opfølgende aftale ifm. Klimaaftale for energi og industri mv. 2021* om overskudsvarme blev overskudsvarmeleverandører og små overskudsvarmeleverancer fritaget for administrative byrder.
- Med *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* er det besluttet, at Varmeforsyningsloven underkastes et serviceeftersyn, så den bliver lettere at forstå for selskaber og interessenter og mindre bureaukratisk.

Når det kommer til udviklingen på affaldsområdet, er jeg enig i, at de politiske beslutninger på Christiansborg betyder store omvæltninger i den kommunale affaldssektor, og jeg har stor respekt for den omstilling, som sektoren går igennem, og de krav, som det stiller lokalt. Samtidig vil jeg dog fremhæve de formål, som man politisk søger at opnå:

- En ny organisering af sektoren og regler for sortering affaldet skal understøtte, at mere genbrug og genanvendelse erstatter forbrænding af affald, så CO₂-udledninger fra sektoren nedbringes.
- Udviklingen skal skabe øgede muligheder for erhvervslivet, idet erhvervsvirksomheder selv kan vælge, hvem der skal håndtere deres affald. Frit valg af genanvendelsesplanlægning for virksomheder gør indsamling og genanvendelse mere effektiv, og private genanvendelsesvirksomheder stilles bedre i udviklingen af affaldsmarkedet.
- Ønske omkostningsreduktioner i affaldsgebyrerne, så borgerne generelt ikke vil opleve stigninger i gebyrerne på baggrund af strømliningen af affaldssorteringen.

Vandsektoren består udelukkende af naturlige monopoler, hvor selskaberne ikke er udsat for konkurrence. Det betyder, at der er behov for økonomisk regulering til bl.a. at sikre effektivitet under hensyn til forsyningsikkerheden, klimaet og naturen. En forudsætning for en velfungerende økonomisk regulering er et effektivt økonomisk tilsyn.

Styrkelsen af det økonomiske tilsyn handler primært om at sikre en tilstrækkelig forbrugerbeskyttelse, så forbrugerne ikke betaler unødigt høje takster. Samtidigt udvikler forsyningssektoren sig også med flere og mere komplekse opgaver, ny organisering og koncernforbundne handler. Dette øger også behovet for tilsyn.

Spørgsmål 2: "Det næste spørgsmål er helt åbenlyst: Skaber den stramme styring med forsyningsgrenene værdi? Mere værdi, end den koster i øget bureaukrati? Igen desværre et spørgsmål, der er ekstremt svært at svare på. Blandt andet fordi man meget sjældent undersøger det efterfølgende."

Svar:

Som jeg nævner i forbindelse med mine bemærkninger til *spørgsmål 1*, er jeg ikke enig i, at udviklingen kun går i retning af flere regler og bureaukrati.

Jeg kan samtidig ikke genkende, at evaluering og opfølgning ikke er et fokus i de politiske aftaler. Jeg vil give nogle eksempler her:

- Med *Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi 2020* var der enighed om, at det "fortsatte behov for kommunal tilstedeværelse på markedet for behandlingen af genanvendeligt affald" skal evalueres efter en fire-årig periode.
- Det er politisk besluttet, at udviklingen i udnyttelsen af overskudsvarme løbende monitoreres og afrapporteres til aftalepartierne. Den første monitoring blev afrapporteret til aftalekredsen i december 2023 og er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside: [Monitorering af udnyttelsen af overskudsvarme 2020-2022](#).
- På vandområdet blev der i 2021 indført nye regler for klimatilpasning, hvilket som aftalt i *Aftale om spildevandsselskabernes klimatilpasning 2020* nu skal evalueres.
- Forsyningssekretariatet har opgjort, at sekretariatet i perioden 2010-2019 stillede effektiviseringskrav til vandselskaberne på 1,9 mia. kr. Det skal ses i lyset af, at vandselskabernes samlede omsætning i 2019 var ca. 15 mia. kr., hvilket tyder på, at reguleringen har bidraget til væsentlige effektiviseringer til gavn for husholdninger og virksomheder. Samtidig laver Forsyningssekretariatet analyse- og evalueringsarbejde, som bidrager til videreudvikling af regulering af sektoren.

Spørgsmål 3: Det sidste spørgsmål er det absolut hårdeste, men det er svært ikke at tænke, at voldsom statslig detailstyring af kommunale forsyningsopgaver

i et eller andet omgang desværre også er udtryk for mistillid. For hvis man på Christiansborg havde troen på, at ens kommunale kollegaer kunne drive et vand- eller affaldsselskab effektivt og ordentligt, så var der vel ikke nødvendigvis brug for så voldsom en detailstyring?

Svar:

Jeg er af den opfattelse, at eksemplerne ovenfor viser, at flertallet af partierne på Christiansborg er meget opmærksomme på, at forsyningsområdet er sammensat og rummer en række forskellige hensyn, som reguleringen på området skal tage højde for. Jeg ser derfor ikke de politiske aftaler, der er indgået på Christiansborg, som et udtryk for mistillid.

Forsyningssektoren er under udvikling og skal løbende håndtere nye krav til klima og miljø uden at gå på kompromis med den forventning, som borgere og virksomheder har til en god og stabil levering af forsyningsydelser. Jeg har derfor også stor respekt for det arbejde, der dagligt gøres i kommunerne og i de mange små og store forsyningsvirksomheder.

Det har jeg løbende dialog med både kommuner og branchen om. Senest har jeg fået nye input fra NEKST-arbejdsgruppen *"farvel til gas i danske hjem"*, som er kommet med en række anbefalinger til en hurtigere udrulning af grøn varme. Arbejdsgruppen peger på både bøvl forbundet med nationale regler, som staten kan skabe større klarhed om, men også på bøvl forbundet med processer og praksis, som kommuner og selskaber kan blive bedre til at håndtere. Én af de anbefalinger, som jeg ser frem til at dykke mere ned i er, at fjernvarmeselskaberne – såvel kommunalt som forbruger- og andelsejede – kan blive bedre til at arbejde med principper for god selskabsledelse og derigennem styrke driften af forsyningsområdet. Der er forskel på, hvordan selskaberne gør i dag, og derfor er der også et potentiale for læring på tværs af sektoren. En stærk selskabsledelse er for mig at se et vigtigt element til at fastholde den høje tillid, som forsyningssektoren i min optik nyder.

Jeg vil gerne kvittere for Jens Bomann Christensens indlæg og for at rejse debatten. Jeg ser frem til at fortsætte den videre dialog om udviklingen på forsyningsområdet både på Christiansborg og med kommuner og forsyningerne.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard